



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **M. H. B.**
st. příslušnost X
t. č. pobytem X
zastoupené: Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem
sídlem Lidická 960/81, 602 00 Brno
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2022, č. j. OAM-451/ZA-ZA12-HA15-2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) napadla žalobkyně rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2022, č. j. OAM-451/ZA-ZA12-HA15-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tím žalovaný o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany rozhodl tak, že mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o azylu“), neudělil.

II. Napadené rozhodnutí

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval dosavadní procesní postup a shrnul žalobkyni sdělené skutečnosti. V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že tvrzeným důvodem podání žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu je legalizace jejího dalšího pobytu na území ČR a současně ekonomické potíže a s tím spojené obavy z jednání věřitelů.
3. Při posouzení žádosti žalobkyně vycházel žalovaný především z jejích výpovědí a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu.
4. Žalovaný vyhodnotil azylový příběh žalobkyně z hlediska důvodů pro udělení azylu, přičemž nedospěl k závěru, že by okolnosti nasvědčovaly naplnění některého z azylově relevantních důvodů. Žalovaný nezjistil, že by žalobkyně ve vlasti vyvíjela činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Rovněž neshledal, že by mohla pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů podle § 12 písm. b) téhož zákona. V tomto ohledu žalovaný zejména připomněl, že žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu z důvodu legalizace svého dalšího pobytu na území ČR, neboť pozbyla dosavadní oprávnění k pobytu. To samo o sobě relevantní důvod k udělení azylu nezakládá. Stran obav žalobkyně z jednání věřitelů žalovaný konstatoval, že žalobkyně nevyužila všechny zákonné prostředky k ochraně své osoby, které jí domovský stát nabízí, neboť se se svými problémy s věřiteli neobrátila s žádostí o pomoc na vietnamské orgány. Z ničeho neplyne, že by státní orgány nebyly schopny či ochotny žalobkyni účinnou pomoc poskytnout. Tvrzení žalobkyně týkající se obav z jednání věřitelů žalovaný vyhodnotil jako spekulativní a účelové. Konečně z hlediska azylu nemohou být relevantní ani ekonomické potíže zapříčiněné nedostatečným počtem pracovních míst ve vlasti.
5. Stran doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný uzavřel, že žalobkyně zákonné podmínky pro její udělení nesplňuje. Konstatoval, že žalobkyně neuvedla a ani sám žalovaný nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobkyni hrozit v případě návratu do Vietnamu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Současně žalovaný nezjistil žádné okolnosti nasvědčující tomu, že by žalobkyně měla být po svém návratu do Vietnamu vystavena hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestání. Žalobkyně nikdy neměla před svým odjezdem ze země žádné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami ani zde nebyla trestně stíhána. Poněvadž žalobkyně nebyla nikdy politicky aktivní a po dobu svého pobytu ve Vietnamu nebyla kritikem vládnoucího režimu, nehrozí, že by se o ni v případě návratu do vlasti vietnamské orgány zajímaly. Ze zpráv o zemi původu žalovaný zjistil, že ve Vietnamu aktuálně neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Případné vycestování žalobkyně konečně nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR.
6. Jelikož okolnosti azylového příběhu žalobkyně přiznání mezinárodní ochrany neodůvodňují, žalovaný mezinárodní ochranu žalobkyni neudělil.

III. Žaloba

7. Napadené rozhodnutí žalobkyně trpí vadou nesprávného skutkového a právního posouzení, které má za následek nesprávné posouzení zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany.
8. Žalobkyně namítala, že pozdější podání žádosti nebylo z její strany účelové, neboť její situace se z hlediska možnosti návratu do vlasti změnila až v rámci jejího posledního dlouhodobého pobytu ve Vietnamu. Tehdy se zde zadlužila. Charakter vymáhání dluhu ze strany věřitelů se začal postupem času stupňovat až žalobkyně začala mít strach o své bezpečí. Z toho důvodu podala žádost o udělení mezinárodní ochrany až nyní. Skutečnost, že žalobkyně nepožádala o mezinárodní ochranu ihned po svém příjezdu do ČR, jí tudíž nelze klást k tíži.
9. Žalobkyně též nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že si ztrátu svého dosavadního pobytového oprávnění v ČR zavinila sama. Zdůraznila, že z ČR musela vycestovat z důvodu péče o svého těžce nemocného otce, o něhož se ve vlasti po celou dobu starala. Území ČR tudíž neopustila z vlastní vůle. Pokud ji žalovaný v napadeném rozhodnutí vykresluje jako nezodpovědnou, je takový názor neadekvátním a necitelným posouzením přístupu žalobkyně k řešení pobytové otázky a okolnostem jejího odjezdu. Nadto pozbytí pobytového oprávnění v roce 2019 nemá vliv na posouzení nynější žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
10. Žalovaný dále nesprávně vyhodnotil otázku možnosti a rozsahu ochrany žalobkyně v případě hrozby ze strany fyzických osob v jejím domovském státě. Na podkladu zpráv o zemi původu žalobkyně poukázala na sníženou účinnost systému ochrany ve Vietnamu. Konkrétně uvedla, že policie disponuje velkou mírou diskrece a vykazuje nízkou transparentnost. Dále zmínila četnou korupci ze strany pachatelů trestných činů, v jejímž důsledku se obětem nedostává od policejních orgánů dostatečné ochrany. Skutečná efektivita ochrany policejními orgány je zcela nepředvídatelná a v případě vyhrožování od lichvářů *de facto* nulová. V takovém případě nelze po žalobkyni spravedlivě požadovat jak vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy, tak ani ověření ochoty domovského státu potřebnou pomoc poskytnout.
11. Závěrem žalobkyně doplnila, že svou situaci nemohla úspěšně vyřešit ani využitím institutu vnitřního přesídlení. Pro výše uvedené důvody žalobkyně zdejšímu soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně požaduje uhradit náklady soudního řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný se k žalobě vyjádřil přípisem ze dne 30. 8. 2022, v němž uvedl, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti sdělené žalobkyní a shromáždil k nim adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem případu a je patřičně zdůvodněno. Napadené rozhodnutí žalovaný vnímá jako přezkoumatelné, zákonné a respektující ustálenou judikaturu.
13. K obavě žalobkyně z kriminálního jednání věřitelů žalovaný konstatoval, že se jedná o hrozbu ze strany fyzických osob. Za této situace má žalobkyně možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné vietnamské instituce. Až pokud by státní orgány země původu nebyly schopné či ochotné odpovídající pomoc poskytnout, bylo by možné

považovat hrozbu ze strany věřitelů za azylově relevantní. Žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

V. Správní spis

14. Správní spis sestává zejména ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokolu o pohovoru k této žádosti, obojí ze dne 21. 4. 2022. Dále žalovaný do správního spisu zařadil opis z evidence Rejstříku trestů fyzických osob ze dne 17. 5. 2022, jakož i zprávu z lustrace k osobě žalobkyně v Cizineckém informačním systému z téhož dne. Správní spis obsahuje rovněž kopii platného cestovního dokladu žalobkyně č. N2167639.
15. Za účelem posouzení azylové žádosti a vydání rozhodnutí založil žalovaný do správního spisu tyto podkladové informace: Informaci Mezinárodní organizace pro migraci (IOM): Vietnam: Přehled údajů o zemi za rok 2020 ze dne 9. 4. 2021 a Informaci MZV ČR: Vietnam: Legální půjčky, nezákonné půjčování peněz č. j. 103966-6/2022-LPTP ze dne 23. 2. 2022, k č. j. MV-25644-1/OAM-2022.
16. Na základě citovaných podkladů vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jež je v současné době předmětem přezkumu zdejším soudem.

VI. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou [(§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.) a podanou ve lhůtě dle § 32 odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023.
18. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
19. V souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Při posuzování věci krajský soud přihlédl rovněž k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
20. Žaloba **není důvodná**.
21. Na úvod právního posouzení posoudil krajský soud napadené rozhodnutí z hlediska naplnění kritéria *(ne)přezkoumatelnosti*. K takovému postupu je krajský soud oprávněn a zároveň povinen z úřední povinnosti *(ex officio)* bez ohledu na v žalobě vznesené námitky. Pokud by soud shledal rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelným, musel by jej bez dalšího zrušit a vrátit věc správnímu orgánu k dalšímu řízení. Nelze se zabývat hmotně-právní otázkou věci za situace, kdy zkoumané rozhodnutí neobstojí po stránce formální. Obecně přitom platí, že s institutem nepřezkoumatelnosti je potřeba zacházet nadmíru obezřetně a vyhradit jeho užití pouze tam, kdy vady v odůvodnění rozhodnutí svou povahou reálně brání soudu v tom, aby rozhodnutí správního orgánu přezkoumal (k aplikaci institutu nepřezkoumatelnosti srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, ze dne 29. 7. 2016, č. j. 4 Azs 107/2016-25,

či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123; veškerá rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Pro úplnost je třeba dodat, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen reagovat a vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. zde nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III ÚS 989/08; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz).

22. Zdejší soud konstatuje, že napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Soud k tomu uvádí, že v napadeném rozhodnutí neshledal žádné vady, které by mu objektivně bránily rozhodnutí přezkoumat. Pokud se týče nepřezkoumatelnosti z důvodu nesrozumitelnosti, je třeba říci, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je jasně zřetelné, proč žalovaný o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany rozhodl tak, jak uvedl ve výroku, tj. proč žalobkyni mezinárodní ochranu v žádné její formě neudělil. Samotný text odůvodnění je prostý vnitřních rozporů a vyznačuje se logickou strukturou. Závěry, k nimž žalovaný po posouzení okolností azylového příběhu žalobkyně dospěl, zdejší soud pokládá za logické, racionální, dostatečně přesvědčivé a srozumitelné. Pokud jde o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, obsahuje napadené rozhodnutí jak skutkový stav, z něhož žalovaný při posuzování azylové žádosti vycházel, tak i rozhodnou právní úpravu. Z odůvodnění lze dále též bez obtíží zjistit myšlenkové postupy a úvahy, které žalovaného při přijetí jeho rozhodnutí vedly. V odůvodnění žalovaný zareagoval na všechny podstatné okolnosti předkládaného azylového příběhu a svou argumentaci opřel o dostatečně aktuální a konkrétní informace o zemi původu. Zdejší soud dospěl k závěru, že je napadené rozhodnutí založené na dostatečně zjištěném skutkovém stavu a věcně reaguje na důvody azylové žádosti žalobkyně.
23. Jelikož krajský soud shledal napadené rozhodnutí po formální stránce způsobilým soudního přezkumu, přezkoumal jeho *zákonnost* v rozsahu vznesených žalobních bodů.
24. Pro účely přezkumu zákonitosti napadeného rozhodnutí zdejší soud v první řadě ze správního spisu ověřil skutková zjištění učiněná žalovaným v této věci. Ze záznamu o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 21. 4. 2022 pak krajský soud zjistil, že je žalobkyně vietnamské státní příslušnosti, dorozumí se vietnamským jazykem a jako náboženství vyznává buddhismus. Žalobkyně nikdy nebyla politicky aktivní a o politiku se nezajímá. K rodinnému stavu žalobkyně uvedla, že je rozvedená a má jednoho syna, který se v současné době nachází ve Vietnamu. Před vycestováním z vlasti žalobkyně žila ve městě Ha Dong. Ze země původu žalobkyně vycestovala 7. 7. 1998 letecky z Hanoje na Slovensko a odtud pokračovala autem do ČR. Žalobkyně dříve nepobývala v jiných státech EU a ani v těchto státech nikdy nežádala o mezinárodní ochranu. Žalobkyně je zdravá a nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby. Jako důvod k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla, že v letech 2012 až 2014 trvale pobývala mimo území ČR, v důsledku čehož zde přišla o povolení k pobytu. Proti rozhodnutí o zrušení pobytu podala neúspěšně odvolání a poté i správní žalobu. Jiné důvody žalobkyně nemá.
25. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 21. 4. 2022 žalobkyně doplnila, že Vietnam opustila proto, že slyšela, že ČR je krásná země, kde se dá žít a pracovat. Ve vlasti nemohla sehnat práci. Při vycestování z Vietnamu žalobkyně žádné problémy neměla. V ČR žalobkyně pobývala na základě víza a později na základě povolení k pobytu, neboť se v roce 2001 provdala za českého státního příslušníka.

Rozvedli se v roce 2005. O povolení k pobytu v ČR žalobkyně přišla proto, že v letech 2012 až 2014 pobývala ve Vietnamu, kde pečovala o svého těžce nemocného otce. Po návratu zpět do ČR se dozvěděla, že zde pobývá nelegálně a obdržela výjezdní příkaz.

26. Žalobkyně dále vypověděla, že má ve Vietnamu velký dluh, a pokud by se tam vrátila, neměla by jej z čeho zaplatit. Chtěla by zůstat v ČR, aby zde mohla vydělat peníze a svůj dluh uhradit. Žalobkyně se obává, že pokud by se musela do Vietnamu vrátit, věřitelé by jí nedovolili odjet znovu do ČR. Má obavy o svůj život. V této souvislosti upřesnila, že si půjčila v přepočtu cca 500 000 Kč od známých a od člověka, který jí dal velký úrok. Nyní od ní všichni chtějí své peníze zpět. V ČR není žalobkyně s věřiteli v žádném kontaktu. Pokud by se nicméně musela do Vietnamu vrátit, věřitelé by ji určitě hledali. Soud rovněž zjistil, že ve Vietnamu aktuálně kromě syna žijí i rodinní příslušníci žalobkyně (otec, bratr, sestra). Tito nemají v zemi původu žádné problémy a daří se jim dobře. Z věřitelů žalobkyně je nikdo nekontaktoval. Žalobkyně dále vypověděla, že ve Vietnamu nebyla trestně stíhána a ani nikdy neměla žádné problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami. Rovněž popřela, že by měla mít ve vlasti jakékoli problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví či příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení.
27. Po vyhodnocení skutečností, jež žalobkyně ve správním řízení poskytla, dospěl soud k názoru, že žalovaný posoudil azylový příběh žalobkyně adekvátně, pokud usoudil, že, že žalobkyně žádá v ČR o mezinárodní ochranu z důvodu ztráty pobytového oprávnění v ČR a současně z důvodu ekonomických potíží, neboť má ve Vietnamu dluhy k jejichž zaplacení si v ČR zamýšlí obstarat dostatečné finanční prostředky.
28. V této souvislosti krajský soud připomíná, že jak legalizace dalšího pobytu na území ČR, tak ani řešení ekonomických potíží v kombinaci s lepším přístupem k zaměstnání nemohou podle ustálené judikatury správních soudů samy o sobě bez dalšího představovat dostatečně silný důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu ani nepostačují k naplnění vysokého standardu vážné újmy podle § 14a téhož zákona. Udělení azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území ČR, jež nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR tak, jak jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
29. Již v minulosti Nejvyšší správní soud dovodil, že institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních či rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Právní názor, že snaha o legalizaci pobytu na území ČR není relevantním důvodem pro udělení azylu či doplňkové ochrany, potvrdil Nejvyšší správní soud i v řadě svých dalších rozsudků, např. ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, či ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81.
30. Ke zcela totožnému závěru pak dospěl Nejvyšší správní soud i v případě, domáhá-li se cizinec v ČR mezinárodní ochrany z důvodů ekonomického charakteru, které nejsou v žádném případě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, ze dne

30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65), a to ani ve formě humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023 (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, v kontextu závěrů rozsudku ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018-30).
31. K jednotlivým žalobním námitkám uvádí krajský soud následující argumentaci.
32. Předně se krajský soud zabýval námitkou účelovosti a časového odstupu podání žádosti. Soud posoudil oprávněnost této námitky a s ohledem na obsah správního spisu konstatuje, že námitce nepřisvědčil. Jakkoliv zákon o azylu nestanoví konkrétní lhůtu, v níž je třeba žádost o mezinárodní ochranu podat, obecně platí, že o udělení mezinárodní ochrany je potřeba žádat bezprostředně poté, co k tomu má žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81). Krajský soud dospěl k závěru, že v posuzované věci žalobkyně takto nepostupovala. Soud nepřehlédl, že žalobkyně do ČR přicestovala již v roce 1998 v úmyslu zahájit zde nový život a nalézt si odpovídající zaměstnání. Ve Vietnamu žalobkyně žádné problémy neměla a k vycestování ji vedla výhradně touha po lepším a kvalitnějším způsobu života v ČR. Po příjezdu do ČR žalobkyně o mezinárodní ochranu nepožádala a řadu let zde pobývala na základě oprávnění k pobytu vydaných v režimu zákona o pobytu cizinců. V roce 2019 však o pobytové oprávnění v důsledku pobytu mimo území ČR v letech 2012 až 2014 přišla, přičemž z jejích výpovědí učiněných ve správním řízení je zcela zřejmé, že se nastalou situací rozhodla řešit podáním žádosti o mezinárodní ochranu (z časového hlediska více než 23 let poté, co Vietnam opustila). Takové okolnosti dle soudu jednoznačně nasvědčují závěru o účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu, neboť k jejímu podání se žalobkyně uchýlila až v příčinné souvislosti a bezprostředně poté, co obdržela výjezdní příkaz k vycestování z ČR, a nikoliv v důsledku bezprostředně hrozícího azylově relevantního nebezpečí v zemi původu. Krajský soud uvádí, že okolnosti azylového příběhu žalobkyně již *prima facie* odporují smyslu a účelu institutu mezinárodní ochrany, a proto z tohoto pohledu napadené rozhodnutí vadným neshledal.
33. Pokud jde o argumentaci žalobkyně, že její žádost byla opodstatněná a podaná včas proto, že se během svého pobytu ve Vietnamu v letech 2012 až 2014 zadlužila a až po čase se jí začali věřitelé upomínat s tím, že chtějí své peníze zpět, krajskému soudu se takový sled událostí jeví přinejmenším jako krajně nepravděpodobný. Krajský soud při hodnocení věrohodnosti této žalobní argumentace vycházel z obsahu předloženého správního spisu a nezjistil žádné indicie zavadávající důvod domnívat se, že by žalobkyni hrozilo ze strany domnělých věřitelů jakékoli azylově relevantní nebezpečí. Soud odkazuje na pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 21. 4. 2022 v jehož rámci žalobkyně uvedla, že má ve Vietnamu dluhy ve výši cca 500 000 Kč, které nezvládá uhradit, protože se obává nátlakového jednání ze strany věřitelů. Současně však sdělila, že s věřiteli během svého setrvání v ČR neudrží žádný kontakt. Za situace, kdy se věřitelé nepokusili žalobkyni od jejího návratu do ČR v roce 2014 (za dobu 8 let) ani jednou kontaktovat (např. telefonicky, poštou, prostředky elektronické komunikace), není soudu jasné, na základě jakých konkrétních skutečností žalobkyně usuzuje, že by se jí věřitelé ihned po návratu do Vietnamu pokusili vyhledat a za pomoci násilného jednání požadovali své peníze zpět. V tomto směru dále umocňuje pochybnosti soudu taktéž sdělení žalobkyně, že se věřitelé ve snaze získat své zapůjčené peníze zpět nikdy nepokusili kontaktovat ani její rodinu, jež ve Vietnamu trvale žije (nadto, když si žalobkyně měla půjčit část peněz od známých,

jež jistě rodinu žalobkyně dobře znali a pokusili by se ji kontaktovat). Konečně nelze dle zdejšího soudu pominout ani fakt, že žalobkyně v rámci pohovoru neuvedla žádné konkrétní skutečnosti nasvědčující tomu, že by měla s věřiteli v minulosti (během svého pobytu ve Vietnamu v letech 2012 až 2014) jakýkoliv incident, příp. negativní zkušenost. Krajský soud uzavírá, že z azylového příběhu žalobkyně neplyne, že by jí ze strany věřitelů hrozilo v případě návratu zpět do země původu skutečné a bezprostřední nebezpečí v podobě újmy na zdraví či životě.

34. Pokud dále žalobkyně namítala, že ČR v roce 2012 neopustila z vlastní vůle, nýbrž proto, aby se ve Vietnamu mohla v domácím léčení starat o svého těžce nemocného otce, soud uvádí, že důvody jejího vycestování ani s nimi spjatý lidský rozměr nijak nezpochybňuje. Současně však podotýká, že tyto okolnosti nejsou z hlediska rozhodování o žádosti o udělení mezinárodní ochrany relevantní, neboť je nelze podřadit pod žádný z důvodů zakládajících udělení azylu či doplňkové ochrany. K důvodům, které vedly žalobkyni ČR opustit a setrvat ve Vietnamu, lze přihlédnout toliko v intencích řízení o zrušení pobytového oprávnění. To již bylo v případě žalobkyně pravomocně ukončeno. Žalovaný potom v napadeném rozhodnutí pouze vycházel z výsledku tohoto řízení, tj. konstatoval, že žalobkyně v roce 2019 v důsledku dlouhodobého pobytu mimo území ČR pozbyla pobytové oprávnění, resp. došlo k zániku jejího cizineckého statusu.
35. Konečně soud nepřisvědčil ani námitce, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku, zda bylo povinností žalobkyně v případě hrozícího nebezpečí nejprve využít vnitrostátní prostředky nápravy. Z judikatury správních soudů, jež je zcela ustálená, plyne, že je povinností žadatele o mezinárodní ochranu před podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyčerpat veškeré dostupné vnitrostátní prostředky nápravy v domovském státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008-75). Vyhrožování, příp. nátlak ze strany soukromých osob, nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jestliže z podkladových informací o zemi původu vyplývá, že politický systém v domovské zemi žadatele dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u příslušných orgánů domovského státu, a tyto skutečnosti nebyly ve správním řízení vyvráceny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36). Ve svém rozsudku ze dne 14. 11. 2013, č. j. 5 Azs 12/2012-44, pak Nejvyšší správní soud dovodil, že pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu způsobenou nestátními (tj. soukromými) subjekty poskytnout, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány či jiné subjekty obracel.
36. Ve světle citovaných judikturních závěrů posoudil zdejší soud povinnost žalobkyně domáhat se ochrany před jednáním věřitelů u vietnamských státních orgánů, přičemž dospěl k závěru, že žalobkyni ve využití vnitrostátních prostředků ochrany nic nebránilo. Zdejší soud odkazuje na obsah Informace MZV: „Vietnam: Legální půjčky, nezákonné půjčování peněz“ ze dne 1. 3. 2022, z níž vyplývá, že se občané stížení lichvou mohou s žádostí o pomoc obrátit na policii nebo prokuraturu formou trestního oznámení. Orgány určené k přijímání trestních oznámení jsou pak k dispozici ve všech 63 vietnamských provinciích, tedy též v provincii Hanoj, kde žalobkyně před svým odjezdem ze země původu pobývala. Dle informace může každá oběť lichvy příslušné orgány kontaktovat celodenně, přičemž již během pěti pracovních dní je policií zahájena první fáze trestního řízení (tj. prověřování). Z informace současně vyplývá, že dlužník není považován za oběť trestného činu a sám nečelí žádnému trestnímu stíhání. Policie

spoléhá na hlášení občanů a společně s ostatními orgány veřejné moci se snaží proti osobám poskytujícím nelegální půjčky bojovat a jejich praktiky eliminovat. Tyto skutečnosti vedou soud k závěru, že ve Vietnamu existují dostatečné mechanismy vnitřní ochrany, které žalobkyně mohla při řešení svých potíží s věřiteli využít. V této souvislosti pak soud dodává, že z výpovědí žalobkyně neplynou žádné okolnosti nasvědčující tomu, že by právě žalobkyni měly příslušné orgány poskytnutí ochrany odepřít. Žalobkyně vyloučila, že by ve Vietnamu v minulosti měla jakékoliv problémy se státními orgány či bezpečnostními složkami. Současně proti ní ve vlasti nikdy nebylo vedeno trestní řízení. To vše podporuje závěr, že pokud by žalobkyně příslušné vietnamské orgány o pomoc požádala, byly by ji tyto schopny i ochotny požadovanou pomoc poskytnout.

37. Na shora uvedeném závěru nemůže nic změnit ani argumentace žalobkyně, dle které vykazuje systém vnitřní ochrany ve Vietnamu jako celek určité nedostatky (např. velká diskrece policie, nízká transparentnost, korupční praktiky) snižující jeho funkčnost a efektivitu. Jakkoliv nepochybně lze ve fungování systému ochrany v zemi původu spatřovat řadu nedostatků, nutno zdůraznit, že se tato situace stejnou měrou dotýká veškerého vietnamského obyvatelstva. Z ničeho nelze dovodit, že by se měl přístup k ochraně lišit na základě příslušnosti k určité sociální skupině, resp. že by právě osobě žalobkyně měla být potřebná pomoc odepřena. Soud konstatuje, že pouhá existence systémových nedostatků pro závěr o nemožnosti úspěšně využít vnitrostátní prostředky ochrany nestačí.
38. Krajský soud uzavírá, že námitky žalobkyně neshledal důvodnými. Žalovaný v posuzované věci řádně zjistil skutkový stav a vypořádal se se všemi azylově relevantními okolnostmi, které žalobkyně ve správním řízení poskytla.

VII. Závěr a náklady řízení

39. Ze všech shora uvedených důvodů rozhodl krajský soud o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
40. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci nebyla žalobkyně ve věci úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Žalovanému pak v souvislosti s tímto soudním řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 9. ledna 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce